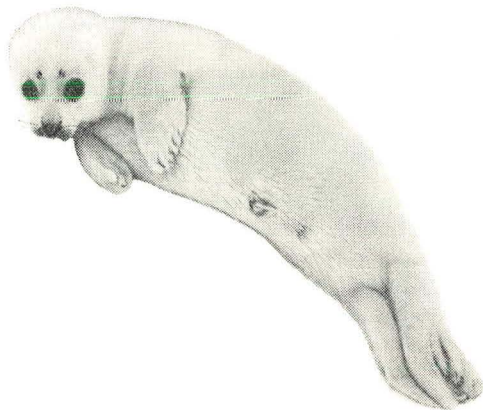

VITA MARINA -
 Zeebiologische documentatie
 19e jaargang nr. 3 - maart 1969
 INHOUD: 8 bladzijden
 WORMEN pag. 15—16
 KOPPOTIGEN pag. 13—14
 LITERATUUR pag. 25—26
 VARIA MARITIMA pag. 143—144

WREDE ROBBENJACHT

Reeds geruime tijd wordt terecht fel geageerd tegen het barbaarse optreden bij de jacht op jonge zadelrobben — *Pagophilus groenlandicus*, ter wille van hun mooie witte pelsjes die het bekende "white-coat" leveren. Gelukkig vinden deze acties steeds meer gehoor. De Nederlandse bonthandel heeft de verkoop van whitecoatjassen gestaakt. De Canadese regering heeft de jacht vroeger dan anders verboden en het zou ons niet verwonderen als onder de druk van de wereldopinie volgende jaren nog strengere maatregelen worden getroffen.

De zadelrob, die een bewoner is van de noordatlantische zeeën, ontleent zijn naam aan een grote donkerbruine zadelvormige vlek op de overigens geelwitte rug. Slechts op bepaalde plaatsen, zoals de Canadese wateren, brengen de robben hun jongen op het ijs ter wereld. Deze zeehondenbabies behouden slechts ongeveer 14 dagen

hun fraaie witte pelsje. Wanneer zij kort na de geboorte in grote aantallen met hun moeders op het ijs vertoeven, zijn zij een gemakkelijke prooi voor hun slachters, die de dieren doodslaan — of vaak niet eens helemaal — en dan ter plaatse villen.

Behalve de wrede wijze van doodknuppelen, blijkt ook de sterke achteruitgang van de soort strenge maatregelen te rechtvaardigen. In totaal zijn er van de 10 miljoen exemplaren aan het begin van deze eeuw nu nog 3 miljoen over. Het is dus alleszins te hopen, dat aan deze mensonwaardige jacht zo spoedig mogelijk een definitief halt wordt toegeroepen.

W. F.

NUT VAN ZEEWIEREN VOOR MENS

Sinds eeuwen heeft de mens gebruik gemaakt van zeewieren. Ze hebben tot voedsel gediend en worden in het verre Oosten nog hier en daar genuttigd. Zeer waarschijnlijk zullen ook onze kindskinderen algen in de vorm van brood, pudding of soep moeten nuttigen, wanneer de akkers voor de steeds toenemende wereldbevolking niet voldoende voedsel meer kunnen opleveren.

Zeewieren zijn rijk aan vitaminen en ook aan minstens twintig mineralen, welke de mens voor zijn voeding nodig heeft.

Ook in de drogisterij en de apotheek treffen we nu nog zeewieren aan zoals b.v. het Iersmos - *Chondrus crispus* Lyngb. Het wordt verwerkt in slijmoplossende middelen.

Een prozaïscher gebruik maakten primitieve volkeren van lange stevige wieren, door ze als touwen of vislijnen te gebruiken.

Zelfs voor het bestuderen van bacteriëncultures worden zeewieren verwerkt. Men bereid uit zeewieren namelijk een gelatine-achtige stof, de agar, die in voedingsbodems worden gebezigd. Vroeger

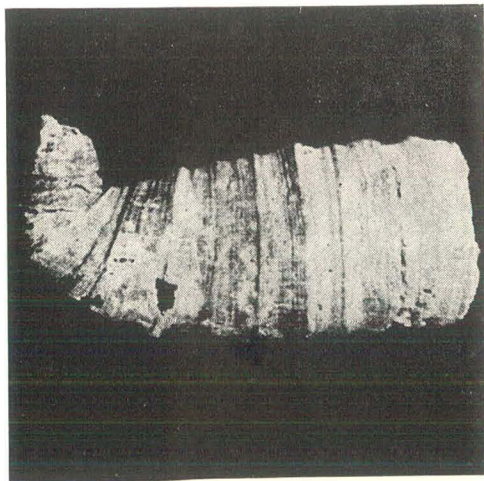
had Japan er het monopolie van, maar na de Tweede Wereldoorlog ook Amerika, nu gebleken is dat ook Amerikaanse wiersoorten van de oost- en westkust goed voor de fabricage bruikbaar zijn. Naast gewone stalmest worden in China, Japan en Frankrijk ook wieren als landbemsing gebruikt.

Uit grote wieren bereid de chemische industrie ook zgn. alginaten, die in vele producten als tandpasta, scheercrème, cosmetica en vele andere zaken hun verdere verwerking vinden.

In Japan is het verzamelen en drogen van zeewieren ten behoeve van de consumptie tot een druk bedrijf uitgegroeid. Bepaalde wieren worden daar zelfs gecultiveerd (Porphyra). Bamboetwijgen of stukken net worden in het water geplaatst, zodat de voortplantingssparen van de wieren heuvasten vinden om zich vast te zetten en tot volwassen wieren uit te groeien. Het oogsten wordt daardoor ook vergemakkelijkt.

Dat tenslotte de inlanders van het schiereiland Kamtsjatka zelfs nog een alcoholische drank uit wieren weten te bereiden, getuigt van de vele mogelijkheden, welke de wieren de mens bieden.

B. E.

VITA MARINA — Zeebiologische documentatie

TE RUIL GEVRAAGD

Schelpenverzamelaar vraagt *Cypraea*'s. Wie kan mij aan deze soorten helpen? Ik heb mooie exemplaren om te ruilen. Het is de moeite waard om eens contact met mij te zoeken. Schrijft u eens, mijn adres is: J. R. Gruben, Brink 8 te Veendam.

JAARRINGEN OP KORALEN

In de *Varia Maritima* — bladzijde 118 — hebben we al eens de aandacht gevestigd op het voorkomen van jaarringen op schelpen en koralen en aan de „daglaagjes” waaruit deze ringen zijn opgebouwd. Deze dagstreepjes worden veroorzaakt door de intensievere kalkafzetting overdag. Juist bij verschillende koraal-soorten, zoals het hertegeweikoraal - *Acropora palmata*, zet dr. J. van Diggelen in zijn artikel „Astronomische gegevens uit fossielen” in *Natuur en Techniek* (36e jrg., no. 12, december 1968) uiteen, zijn de jaarringen gemakkelijk te onderscheiden, omdat het koraal jaarlijks wel 50—100 mm aangroeit. Datzelfde is het geval bij fossiele koralen, zoals duidelijk is te zien bij het op de foto afgebeelde *Heliophyllum*-koraal uit het Devoon, hetwelk 13 jaarringen telt. Dit biedt een goede gelegenheid om het aantal groeistreepjes en dus het aantal dagen van het jaar te tellen en daaruit af te leiden, dat in het Devoon een dag slechts 22 uur telde. De schrijver van het artikel vermeldt nog een andere conclusie en wel dat in die tijd de maan dichter bij de aarde stond. Toen gaf de volle maan meer licht, zodat ook de groei gedurende de nacht zij het langzamer doorging. Daardoor is uit de fossielen eveneens af te leiden hoeveel tijd toen tussen twee volle manen was verlopen. Met behulp van dit gegeven is het weer mogelijk de afstand van de maan tot de aarde te berekenen.

Het cliché is welwillend ter beschikking gesteld door *Natuur en Techniek*. W. F.